

Glosszák Gálik Mihály, Horvát János és Szente Péter 2003. nyári médiatörvény-koncepciójának margójára

A *glossza* a mai magyar irodalmi és köznyelvben az ironikus, sőt csípős, a frappánsan, élesen megfogalmazott, kritikai tartalmú kispublicisztikai írásmű elnevezése, folytatva a kora újkori poétikák, irodalomelméletek egy lehetséges műfaj-értelmezési vonulatát. Magam ezúttal inkább az eredeti, antik és középkori jelentésében használok e szót: a kéziratos szövegek, kódexek, korai nyomtatványok margójára tett reflexió, az iskolai és *önképzési célú* értelmező, fogalommagyarázó, illetve a *szubjektív*, „a még kéziratosabb”, a *töprengő megjegyzés* műfajaként. Már csak azért is, mert Gálik Mihály, Horvát János és Szente Péter kéziratos – de digitálisan is hozzáférhető – tanulmánya (*Egy új médiatörvény alapjai – javaslat*) egyrészt egy kollektív tanulási és önkorrekciós folyamat meghatározó állomása, másrészt e sorok írójától ez alkalommal mi sem áll távolabb, mint hogy ironikus hangfekvésben fogalmazza meg észrevételeit.

A tanulmány ugyanis *felvillanyozó intellektuális alkotás*, szerzői eddigi munkásságához méltó teljesítmény, amely – a remélhető vitákkal, a várható kritikai megjegyzésekkel együtt is – rokonszenvet, sőt tiszteletet érdemel. Sok innovatív tárgyi értékén túl (amelyeket aligha van módom ehelyütt felsorolni) a munka szellemiségét, „*társadalom-mentálhigiéniai*” auráját külön is szeretném kiemelni. Ez egyebek mellett abban is kifejeződik, hogy jóllehet a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatalának megrendelésére készült, nem érzékelhető benne semmilyen párt- vagy kormányzatpolitikai elfogultság, küldetéstudatos kényszeresség. Ugyanakkor mégsem steril, lebegő, semleges, „lila” értelmiségi utópia, hanem a nemzetközi és a hazai tapasztalatokból kiinduló, a realitásokat figyelembe vevő, de a jövőt okosan és eltökélten formálni is akaró kitűnő szakmunka. Az eldurvult mai (2003-as) média- és értelmiségpolitikai konfliktusok, eszmecserék közegében a tanulmánynak ezért van számomra (s talán mások számára szintén) egy ilyesféle „csábító” felhangja, konnotációja is.

Polcfolyómétereiben mérhető csupán az 1995 végén megszavazott médiatörvény kritikai analíziseinek, illetve a fél évtizedet kitevő hosszú vajúdas memoáirodalmának a mennyisége. Köztük vannak olyan írások is – s nem csupán a mostani szerzők tollából –, amelyek előre felé, alkalmasint a jelen koncepció felé mutatnak; a *Médiakutató* hasábjain is nem egy értékes elemzés és ajánlás látott már napvilágot. Örvendetes, hogy a közelmúltban több más átfogó és innovatív reformkoncepció is hozzáférhetővé vált (ezek többségét a szakmai triumvirátus korrektül használta is); hadd utaljak csak Sárközy Tamás közjogi megközelítésű belső tanulmányára, Baló György „Média: próba” című vitairatára (*Népszabadság* 2001. május 19.), valamint Gellért Kis Gábornak „A köznyilvánosság működéséről szóló törvény koncepciója”-t kidolgozó izgalmas ajánlására, amelyet a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma rendelt meg, s amely radikálisan túl is lép a médiatörvény keretein. Végül – bár bizonyára sok fontos munkát hagyok említetlenül – fel kell hívjam a figyelmet a Közszerzési Médiumok Érdekvédelmi Kommunikációs Fórumának az intenzív törvénysegítő munkájára, melynek Lázár András a koordinátora és lelke, illetve az ennek a munkának a keretei között 2003 őszén publikált „12 pont a közmédiáról” című 2003. szeptemberi szakmai állásfoglalásra (www.phdszsz-ftuhpce.hu). Miközben tehát úttörő tanulmányként üdvözölhető a szerzőhármak munkája, természetesen egy ösztönző szakmai közegből nőtt ki, s a különböző koncepciók összevetése és vitája remélhetőleg konstruktívan hat majd a törvényhozókra, a politikusokra.

A Gálik–Horvát–Szente-féle tanulmány számos kérdéséhez nem értek, s ezért illetéktelenként ezekhez nem is akarok hozzászólni. Mint a *Magyar Rádió*hoz 1970 óta (különböző munkakörök és felelősség révén) kötődő, jelenleg – az MSZP által jelölve – kuratóriumi elnökhelyettesi tisztséget betöltő „médiamunkást”, illetve mint a *nemzeti köz-kultúra* történetével és jelenével foglalkozó értelmiségit természetesen a „megtervezett” *mediarendszer közszolgálati övezete* foglalkoztat elsősorban. Nyersen fogalmazva: „hinaus mit uns”, vagyis saját „érdekeim”, „pozícióim” sérelme árán is egyetértek a tanulmány erre vonatkozó alapkoncepciójával. Azzal, hogy valóban *mentesíteni kellene a közmédiák irányítását a pártok, a kormányzat és az országgyűlés közvetlen jelöltjeitől*, illetve a többnyire irreleváns civil szervezetek átpolitizált delegáltjaitól. Nem ismertetem a tanulmány erre vonatkozó nagy ívű felfogását (s bizonyára

lehetne még cizellálni a részleteken), de meggyőzőnek tűnik mind a szervezeti-jogi megoldásra tett (alternatív) ajánlás, mind a közfinanszírozási modell. Hasonlóképpen a háromlépcsős médiafelügyeleti rendszer fölvázolása: a „bölcsek tanácsa” funkcióját is betöltő *Nemzeti Média Testület*; a proaktív szerepű és közgyűlési hatáskörű *Médiastratégiai Testület*; valamint a reaktív, kontrolljellegű *Tartalomfelügyeleti Testület*. Tervezett működésüket a szerzők meggyőzően összekapcsolják a megújított jogállású *részvénytársaságok* (esetleg: közjogi intézetek) *igazgatóságainak* és a bővített funkciójú Hírközlési Főfelügyeletnek a tevékenységével is.

A tanulmány a piacelvű információs és médiatársadalom realitásaiból indul ki, de nem kerget technicista illúziókat, s távol áll tőle mindenféle divatos „posztmodern” lihegés. Az új médiatörvény kereteit kinyitja a digitális tartalomszolgáltatás és a multimédiás interaktivitás elterjedése, a frekvenciaszűkösség utáni periódus, az információs társadalommal összefüggő egyéb szolgáltatások irányába is (e tekintetben különösen impresszionáló a VI., zárófejezet), de nem kelti azt a látszatot, hogy a magyar anyanyelvű népesség digitális és interaktív egyéni médiahasználatára a közeljövőben tömegessé válhat. Ugyanakkor, bár lazítaná a monopóliumok veszélyére hivatkozó, illetve a keresztfinszírozást korlátozó szabályokat, s csökkentené a kereskedelmi médiumok közszolgálati műsorkötelezettségeit, egyáltalán nem a kereskedelmi szféra előtti „korlátok” lebontásának, illetve a *közszolgálati normájának* a feladását képviseli. Ellenkezőleg: azt képviseli, hogy váljék el markánsabban a két szféra (valamint a harmadik, a közösségi, a nonprofit média); s hogy a *közszolgálati intézmények stabil feltételek között* valóban minőségi alternatívát jelentsenek az üzleti elv jegyében működő – de tartalmilag szintén kontrollált – médiához képest.

A 2003. őszi *kiélezett mediafinanszírozási viták* közepette különösen figyelmeztetőnek vélem a tanulmány központi tételét:

„Magyarországon ma a közmédia függetlensége szempontjából optimális módszer a közszolgálati szektornak a költségvetésből való, adekvát finanszírozása – úgy, hogy annak mértéke inflációkövető módon több évre előre biztosítva legyen. Továbbá javasoljuk, hogy amennyiben a kereskedelmi szektorral megállapodást lehet elérni ennek megfelelő szintű kompenzációjáról, akkor a közszolgálati adókon szűnjön meg a reklám- és szponzorációs tevékenység, valamint a kereskedelmi adókkal szembeni közszolgálati követelmény korlátozódjon a főműsoridőben leadandó híradóra, s az ezt kompenzáló, a kereskedelmi adók által fizetett összeg járuljon hozzá a közszolgálat finanszírozásához” (22. l.).

S mindennek a médiafilozófiai háttereként hadd idézzem a tanulmány felelős alapgondolatát:

„...egy, a demokrácia, valamint a nemzeti kultúra és identitás szempontjából ennyire fontos, komoly közpénzeket igénylő terület értékválasztáson alapuló, racionális menedzselése akkor is a mindenkori hatalom – azaz, mivel kétharmados törvényről van szó, a kormány és az ellenzék közös – felelőssége, ha ennek teljesítését történelmi okokból az államtól és a politikától a leginkább független szervekre kell [is] átruházni” (10. l.).

Hogy ennek – s egyáltalán e rokonszenves és szakszerű médiatörvény-koncepciónak a – „normaszövegezésére”, majd kormányzati előterjesztésére és széles körű elfogadtatására milyen politikai esélyek vannak, arra e helyütt nem is látom értelmét kitérni.

Természetesen a joganyag konkrétsága és a tematikai sokoldalúság szempontjából bevallottan egyenetlen a tanulmány. Azt sem bírálólag említem, hogy alapvetően televíziós érvelésű (bár többnyire utal a rádiós vonatkozásokra is). Arra viszont szánhattak volna a szerzők egy-két külön bekezdést (bár a témakör inherens módon benne van a koncepcióban), hogy nemzeti kulturális stratégiai távlatból, *a határon túli magyarságra*, illetve a *diaszpórára* tekintettel miként képzelik a magyar nyelvű rádió- és televízióműsor-szolgáltatás „koordinált jövőjét” – mind a frekvenciagazdálkodás, mind a közszolgálati és kereskedelmi médiarendszer, mind a felügyeleti képviselő vonatkozásában. A *műsorelosztó (kábeles) rendszerekre* vonatkozó fejezetet kicsit elkapkodottnak vélem, főleg a problémakör és a hálózatok növekvő társadalmi-kulturális jelentőségéhez, illetve a kábelszolgáltatók körüli mai konfliktusokhoz képest. Mert *jogilag* igaz lehet, amit a hatályos médiatörvényből idéz a tanulmány, hogy a műsorelosztóknak – szemben a szolgáltatókkal – nincsen hatásuk a tartalmakra, de valóságosan mégsem, hiszen a különböző ajánlati csomagok összeállításával, a beválogatással és a kihagyással igenis komoly

műsorpolitikai és társadalmi-kulturális „hatalom”-ra tesznek, tettek szert. Főleg, hogy sokhelyütt gyakorlatilag nincs is verseny az egyes kábelszolgáltatók között, a vételkörzet lakossága szinte ki van szolgáltatva nekik. Általában is: több érzékenységet és kreativitást javasolnék a következő szövegváltozathoz a *hozzáférési esélyek, a társadalmi befogadás* tekintetében.

A kritikai megjegyzésekkel semmit sem vontam vissza a tanulmány méltatásából. A kitűnő munkának a szövegezését, stílusát is átjárja az új médiatörvény számára visszavisszatérőleg megfogalmazott korszerű norma: a *közszolgálati ethosz és közszolgálati minőség*. Egy content analysis bizonyára ezt a két szókapcsolatot ugratná ki releváns kulcsszavakként. Mindkettő valóban kánonná kell legyen; de vajon képes lesz-e őket belsővé érelni a magyar média, politika és médiapolitika? A tanulmány szerzői e tekintetben talán optimistábbak nálam, s bárcsak nekik lenne igazuk:

„...a kiegyensúlyozottnak médiajogi kérdésből egyre inkább médiaetikai kérdéssé kell válnia, amelynek közhatalmi kikényszerítésére csak a legsúlyosabb jogsértések esetén, a sajtóetikai eljárások eredménytelensége esetén kerül sor” (57. o.).

Ám hogy a nyelvészkedő kezdést nyelvészkedő zárással fogjam keretbe: optimizmusukat – paradox módon – egy „freudi” elszólás is bizonyítja. A tanulmány sokszor és hibásan használja a médiatörvénykezés kifejezést. A mai magyar köznyelvben elhomályosult a törvénykezés szó jelentése, a törvényhozók, a politikusok is többnyire rosszul, a „törvényalkotás és -módosítás” értelmében élnek vele, holott a fogalom a jogi, a bírósági eljárás, az ítélezés szinonímája. Gálík Mihály, Horvát János és Szente Péter digitális tollát mintha – idézett – reményük vezetné (félre): ítélezésre, azaz médiatörvénykezésre mind kevésbé legyen szükség, ám éppen ezért elodázhatatlan egy jó és modern törvény megalkotása. Most már nem hármójukon múlik.

* * *

dr. Bayer Judit

Az alagút eleje: a közszolgálati televízióról az új médiakoncepció kapcsán

A médiaszabályozás átfogó reformja kétségtelenül összetett és hosszadalmas folyamat, ezért igen öröndetes, hogy olyan alapkoncepció született, amely több alternatívát vonultat fel, és vitára hívja a szakértőket. Az általános kérdéseken való elmélkedés a politológusok, szociológusok és „mediológusok” területe; én jogász lévén néhány apró, ámde konkrét elemmel szeretnék vitába szállni. Ezek: a közszolgálati média felügyelete, ezen belül a tartalomfelügyelet (amely esetleg túlnyúlik a közszolgálati média keretein), valamint a közszolgálati média jogállása és finanszírozása.

1. Üdvözlendő a koncepciónak az az elve, hogy az ORTT és a kuratóriumok által végzett feladatokat másképpen, új testületek között kellene szétosztani. Természetesen továbbra is szükség lesz az ORTT-ben foglalkoztatott szakértői állomány munkájára, hiszen az általuk végzett feladatokat a jövőben is el kell látni. Viszont a feladatok megosztása, a vezetők kiválasztása és felelősségi rendszere reformra szorul. Az egyik legfontosabb pozitív javaslat, hogy a frekvenciaelosztás, a szerződéskötés és az ezekkel kapcsolatos feladatok ellátása a Hírközlési Főfelügyelet hatáskörébe tartozzon.

Felügyeleti szervként az alkotók létrehoznák a Nemzeti Média Testületet, a Médiastratégia Testületet, valamint Tartalomfelügyeleti Testületet. A Médiastratégia Testület látná el a médiastratégia kialakításával kapcsolatos feladatokat, valamint a kuratóriumok jelenlegi feladatát, a Tartalomfelügyeleti Testület az ORTT jelenlegi tartalom-felügyeleti feladatát látná el (lásd alább), a Nemzeti Média Testület feladata pedig az lenne, hogy kinevezze az előbbi két testület tagjait, nem kötelező véleményeket adjon a Médiastratégia Testület számára nagy horderejű kérdésekben, valamint éves jelentést tegyen az Országgyűlésnek a magyar média állapotáról. A Nemzeti Média Testület e feladatai közül csak egy tekinthető valóban érdeminek: a további két testület tagjainak kinevezése. Méltányolandó az alkotóknak az a szándéka, hogy egy köztes lépcsőfokot iktassanak be az esetleges parlamenti *ad hoc* választóbizottság és az operatív médiatestület közé. A megoldásnak azonban több gyenge pontja is van:

a) Elsősorban nincs kielégítő megoldás a Nemzeti Média Testület tagjai megválasztásának módjára, ami a médiatestületek problémájának eredője. Az egyik verzió szerint egy „éter

magasságokban” működő, a napi viharoktól nem befolyásolható grémiumként tűnik fel. Az ennek megvalósításával kapcsolatos kételyeket a BKÁE által szervezett médiavitán több ízben kifejtett ellenvélemények is mutatják.¹ A másik verzió szerint az Országgyűlés eseti bizottsága jelölné a tagjait, s az Országgyűlés választaná meg őket kétharmados többséggel. Ez ugyanazokat a veszélyeket hordozza magában, mint a jelenlegi parlamenti választási szisztémák: a kétharmados többség ellenére sem tekinthetjük politikamentes választásnak, mint ahogy az ombudsmanok, sőt az alkotmánybírák példája is mutatja. Ha viszont ez a választási rendszer jól működne, akkor mi az akadálya annak, hogy rögtön a Médiastratégia Testület tagjait válasszák ilyen módon?

Természetesen pozitívan értékelendő a Nemzeti Média Testületnek az a funkciója, hogy a kiemelkedő személyiségek megválasztásával egy, a nyilvánosság számára könnyebben átlátható testületet képez, amelynek társadalmi presztízse nem engedi, hogy kicsinyes szempontok alapján, elfogultan nevezze ki a két operatív testület tagjait. Mégis, talán több haszna, mint kára lenne annak, ha kivennék ezt a lépcsőfokot, és egy parlamenti *ad hoc* bizottság közvetlenül választaná a Médiastratégia Testület tagjait.

b) A másik ellenvetésem a Nemzeti Média Testület feladataival kapcsolatos: a három funkció közül a másodikként említett *„nem kötelező vélemények formálása nagy horderejű ügyekben”* álláspontom szerint nem követeli meg egy külön testület működtetését, ezért erre nem is kívánok több szót vesztegetni. A harmadik (egyben utolsó) funkciója, hogy jelentést fogalmazzon meg az Országgyűlés számára a magyar média állapotáról. Ez a jelentés valószínűleg statisztikákon, a monitoring eredményein és egyéb gyakorlati tapasztalatokon alapulna. Tekintettel többek között arra is, hogy a koncepció nem írja elő, hogy a Nemzeti Média Testület tagjai a média területén akár elméleti, akár gyakorlati jártassággal rendelkezzenek, nem várható el, hogy saját kútfejükből fogalmazzák meg ezt az éves jelentést. Ebben az esetben viszont éppolyan jól elkészíthetné az éves jelentést a Médiastratégia Testület is, miután saját anyagaiból, felméréseiből és az általa megrendelt tanulmányokból állítaná össze az annak alapjául szolgáló tényanyagot.

A fentiek alapján arra lehet következtetni, hogy a Nemzeti Média Testületnek egyetlen érdemi funkciója van: a Médiastratégia Testület és a Tartalomfelügyeleti Testület tagjainak megválasztása. Ez azonban lényeges, mert amennyiben a Nemzeti Média Testület létrehozásától eltekintenénk, és a Tartalomfelügyeleti Testület tagjai választását a Médiastratégia Testületre bízánk, nem lenne egymástól független a két szervezet: csaknem ugyanott lennének, mint ma, amikor az ORTT választja meg a Panaszbizottság tagjait. Holott célszerű lenne, ha a Tartalomfelügyeleti Testület valóban független lenne a Médiastratégia Testülettől. Kérdés, hogy meg lehetne-e tartani ezt a megoldást anélkül, hogy egy külön „fantomtestületet” hoznánk létre erre a célra.

2. A tartalomfelügyelet témakörében azt javasolja a tervezet, hogy a panaszokat megválaszoló testület ne hatósági jogkörben járjon el. A jogellenességet kifogásoló panaszokkal tehát a Tartalomfelügyeleti Testület foglalkozzon, viszont *„[a]hol a panasz a korrekt tudósításra, véleményformálásra, a médiaetika tárgykörébe tartozó kérdésekre vonatkozik”,* ott a panaszbizottság járjon el, és *„nem kötelező véleményt”* alakítson ki.

A szólásszabadság alkotmányos alapelve megköveteli a jogellenes tartalom elkülönítését az ízléstelennek, etikátlannak tartott tartalomtól, amely nem tiltott, ezért nem szankcionálható. A jelenlegi kaotikus tartalomfelügyeleti rendszer tanulságaiból okulva érdemes lenne világosan elkülöníteni a hatásköröket. Feltételezem, hogy a Tartalomfelügyeleti Testület foglalkozna a médiatörvénybe ütköző tartalommal, míg a médiatörvény hatálya alá nem tartozó, egyéb okból jogellenes tartalom (például a személyiségjog-sértés, rágalmozás, gyűlöletbeszéd) – ahogy elvileg jelenleg is – a rendes bíróságok hatáskörébe tartozik. Elfogadható, hogy legyen egy hatósági jogkörrel nem rendelkező társadalmi panaszbizottság, amely nem a jogellenességet, hanem az etikai, ízlésbeli kifogásokat kiváltó panaszokat bírálja el. E bizottságnak viszont társadalmi összetételűnek kellene lennie, azaz újságírók, esetleg kulturális intézmények mindenkor vezetői válasszák tagjait, és ne legyen a Tartalomfelügyeleti Testületnek alárendelve. A tagok ne kapjanak honoráriumot, legfeljebb költségtérítést. A jogállamiság elve tiltja, hogy a jogszabályokba nem ütköző, tehát jogszerű tartalom ellenőrzésére és mégoly közvetett szankcionálására az állam „ízlésrendőrséget” tartson fenn.

3. A közszolgálati média tulajdonosi rendszerére a két felvonultatott alternatíva közül a koncepció a részvénytársasági formát tartja alkalmasabbnak, ezért csak az ezzel kapcsolatos kritikai észrevételeimet szeretném röviden megfogalmazni.

Vitathatatlan igény, hogy az irányítási forma alkalmas kereteket nyújtson a hatékony gazdálkodás és a felelős döntéshozatal megvalósítására. Egy intézmény működése azonban nem attól válik hatékonyrá, hogy egy profitorientált szervezet kereteibe erőltetik. Ha a kereteken múlna, nem lennének veszteséges, csak nyereséges és hatékony gazdasági társaságok. Álláspontom szerint a felelősségi rendszer megteremtése érdekében elsőrendű szempont az átlátható, egyértelmű szerkezet kialakítása. Ennek viszont nem kedvez, ha egy eredendően más célra kifejlesztett társasági formának a kereteit igyekszünk szétfeszíteni. Ellenkezőleg. Véleményem szerint a Polgári Törvénykönyv 65. szakaszában szabályozott köztestületi forma alkalmasabb lenne egy közintézmény igazgatására, azzal, hogy a létesítő törvényben le kell szögezni a felelősségi szabályokat. A létesítő jogszabály létrehozhat egy felelős vezető testületet, amelynek tagjai – ugyanabban a törvényben meghatározott – kötelességeik, illetve a gondos gazdálkodás szabályainak megszegése esetén korlátlan és egyetemleges felelősséggel tartoznának, továbbá felügyelőbizottságot és szükség szerint munkavállalói ellenőrzést. Valóban indokolatlannak tűnik ugyanakkor a munkavállalók közalkalmazotti viszonyba történő „bebetonozása” épp akkor, amikor a hatékonyság jegyében egy rugalmas, ráadásul a tapasztalatoktól függően esetleg később korrekcióra szoruló struktúra létrehozása a cél.

4. A koncepció kevés vitatható pontjainak egyike a közszolgálati médium központi költségvetésből történő finanszírozásának javaslata. Szükséges és fontos demokratikus elv, hogy a közszolgálati médiát a lakosság közvetlen kontribúciója tartsa el. Valóban ésszerű a felvetés, hogy ennek csak akkor van értelme, ha ezzel a közszolgálat költségigénye maradéktalanul fedezhető. Bár a tervezet jelzi, hogy a konkrét költségigény kiszámítása komplex feladat, de az irányként megjelölt évi 30–35 milliárdos költség háztartásonként körülbelül havi ezer forintból fedezhető lenne. Egy átlagos magyar háztartásnak ez sem jelentéktelen összeg, de nem is lehet cél a televízió láthatatlan finanszírozása. A megrendelő-szolgáltató elven alapuló felelősség megvalósítását részben a „köz” érdekeltté tétele alapozhatná meg. A fizetési fegyelem megszigorítása gyakorlati kérdés, amelyet meg lehet, és meg is kell oldani. E célból követhető lenne például a szlovén példa, ahol a villanyóra meglétéhez kötötték a televízió-előfizetési díj kötelezettséget. A nyugdíjasoknak kedvezne a személyi jövedelemadóhoz kötött előfizetési díj, amelyet azonban attól függetlenül lenne kötelező lenne fizetni, hogy van-e televíziója valakinek vagy nincs. A televízió birtoklásához kötés esetében ugyanis jogos a kifogás, hogy van, akinek van televíziója, de nem nézi a közszolgálati adót... Ebbe az utcába viszont nem helyes bemenni, mert a közszolgálati média fenntartása a köz érdeke, ugyanúgy, mint az utcai világítás. Abban mégis különbözik a központi költségvetésből fizetendő közérdekű szolgáltatásoktól, hogy alapvető jogokat érint, ezért finanszírozása nem tehető mindennapi kormányérdekektől függővé. Még ha évekre előre meg lenne határozva a televízió költségvetése, akkor is politikai fegyver lehetne az egyes kormányok kezében, amelyet az előző vagy a következő kormánnyal szemben vethetnének be. Továbbá: a médium költségvetési túllépései is más színben tűnnének fel akkor, ha a költségek közvetlenül állampolgári zsebre menne, és nem lehetne feltűnésmentesen, újra meg újra nagyot méríteni a közösből, ahogyan az ma történik.

2003. október 26.